

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ต่อบริการการศึกษาของระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ต่อบริการการศึกษาของระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง ในด้านการดำเนินงานของศูนย์ฯ ด้านแนวทางในการจัดโครงการสำหรับเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก ด้านการให้บริการเพื่อพัฒนาชุมชน และด้านการสนับสนุนโครงการ และเพื่อสำรวจและศึกษาปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้ปกครองที่เกิดขึ้นในแหล่งก่อสร้าง รวมทั้งเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของโครงการศูนย์เด็กก่อสร้าง

กลุ่มประชากร มี 3 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์ จำนวน 7 คน ผู้ปกครอง จำนวน 85 คน และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง จำนวน 9 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 จากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 84.71 และจากเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 88.89

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ แบบปลายเปิด และแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นสถานการณ์ส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อบริการการศึกษาของระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้ปกครองที่เกิดขึ้นในแหล่งก่อสร้าง และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของโครงการศูนย์เด็กก่อสร้าง รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สรุปผลการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้ว ปรากฏผลของการวิจัยนอสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีจำนวนทั้งหมด 7 คน ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด แยกเป็นชาย 3 คน เป็นหญิง 4 คน เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 5 คน และส่วนใหญ่ทำงานในศูนย์ฯ มานานน้อยกว่า 1 ปี

ด้านการศึกษาหรือการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมก่อนมาปฏิบัติงานในศูนย์ฯ ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ ส่วนใหญ่เคยได้รับการศึกษาหรือการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมในด้านจิตวิทยาพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็กและด้านการพัฒนาชุมชน และเจ้าหน้าที่ศูนย์ ทั้งหมด 7 คน ต้องการการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมในระหว่างการปฏิบัติงาน

2. ผู้ปกครอง มีจำนวนทั้งหมด 85 คน สามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งหมด 72 คน แยกเป็นชาย 26 คน เป็นหญิง 46 คน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี เคยเรียนหนังสือและจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - ประถมศึกษาปีที่ 4 และมีรายได้ของครอบครัวต่อ 1 วัน อยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 71 - 90 บาท ในเรื่องจำนวนบุตรและช่วงอายุของบุตรนั้น ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีบุตร 1 - 2 คน และบุตรจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 0 - 6 ปี ผู้ปกครองส่วนมากมีภูมิสำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาชีพที่ทำมากที่สุดโนภูมิสำเนาเดิม คือ เกษตรกรรม ส่วนสาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร ก็คือ เนื่องจากเกษตรกรรมไม่ได้ผล และไม่มีที่ทำกิน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังคงย้ายตามบริษัทเพื่อไปรับงานก่อสร้างที่ใหม่ หลังจากงานก่อสร้างแห่งนั้นสิ้นสุดลง ผู้ปกครองที่เคยเรียนหนังสือสามารถอ่านออกเขียนได้ และต้องการอ่านข่าวประจำวันเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา คือ เรื่องของแม่บ้าน ในเรื่องของความต้องการบริการของศูนย์ฯ นอกเหนือจากที่จัดให้กับเด็กแล้ว ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการบริการด้านสุขภาพอนามัย รองลงมา คือ บริการด้านอาชีพ

2. เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง มีทั้งหมด 9 คน ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 8 คน และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างทั้งหมดเป็นชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี เจ้าหน้าที่ฯ ส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นผู้จัดการหรือรองผู้จัดการและผู้ควบคุมงาน ประเภทงานก่อสร้างของบริษัทที่ทำอยู่นั้น ส่วนใหญ่เป็นงานก่อสร้างอาคารสำนักงานต่าง ๆ รองลงมา คือ การก่อสร้างศูนย์การค้า ในเรื่องของการเข้าไปจัดตั้งศูนย์เด็กก่อสร้าง ของมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กนั้น เจ้าหน้าที่ฯ ส่วนใหญ่ตอบว่าเคยมีมาก่อน และการเข้าไปจัดตั้งศูนย์ฯ ทั้งหมดนั้น เป็นการที่บริษัทติดต่อไปยังมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กให้มาจัดตั้งศูนย์ฯ ในแหล่งก่อสร้างเอง ส่วนเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างที่มีศูนย์เด็กก่อสร้างมาเปิดเป็นครั้งแรก ตอบว่า บริษัทเป็นผู้ติดต่อไปยังมูลนิธิฯ ให้มาจัดตั้งศูนย์เด็กฯ ในแหล่งก่อสร้างเองเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ต่อบริการการศึกษาของระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง

1. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์

เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อบริการการศึกษาของระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้างทุกด้านรวมกันอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน จะปรากฏผลสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการดำเนินงานของศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.33$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก โดยมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 3. จำนวนเจ้าหน้าที่ศูนย์ ควรเพิ่มขึ้น ถ้าเด็กมีจำนวนมากกว่านี้ ($\bar{X} = 4.57$) และข้อ 4. สถานที่ตั้งศูนย์ฯ ควรขยับขยายได้ ถ้าจำนวนเด็กเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.71$)

1.2 ด้านแนวทางในการจัดโครงการสำหรับเด็ก เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.70$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 2. ควรเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาสำหรับเด็กในศูนย์ฯ ที่แตกต่างจากเด็กในโรงเรียนทั่วไป เช่น การเรียนเรื่องอันตรายภายในบริเวณแหล่งก่อสร้าง เป็นต้น ($\bar{X} = 4.71$) และมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยน้อย จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 1. การสอนหนังสือแก่เด็กในศูนย์ฯ โดยใช้แบบเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสมแล้ว ($\bar{X} = 2.43$) นอกนั้นก็อีก 3 ข้อ เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากและเห็นด้วยปานกลาง ข้อที่อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3. ควรจัดให้มีการวัดผลเด็กที่เรียนในศูนย์ฯ เพื่อสามารถเทียบความรู้และรับประกาศนียบัตรหรือใบรับรองต่าง ๆ ได้ เช่น ประกาศนียบัตรชั้นประโยคประถมศึกษา เป็นต้น ($\bar{X} = 4.14$)

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.43$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1. ควรมีการจัดแบ่งกลุ่มเด็กที่มาเข้าศูนย์ฯ ตามช่วงอายุอย่างชัดเจน และจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มช่วงอายุต่าง ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อข้อนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.71$)

1.4 ด้านการให้บริการเพื่อพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า

เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ นอกนั้นอีก 1 ข้อ เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง ข้อที่อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน มี 2 ข้อ คือ ข้อ 1. ควรจัดให้มีที่อ่านหนังสือภายในศูนย์ฯ เพื่อบริการสำหรับคนทั่วไป และข้อ 4. การพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็ก ไม่ควรมุ่งเฉพาะที่ตัวเด็กเท่านั้น แต่ควรให้ความรู้แก่แม่ในเรื่องการเลี้ยงดูบุตรด้วย ($\bar{X} = 4.86$)

1.5 ด้านการสนับสนุนโครงการ เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.86$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 1. ควรมีการร่วมมือจัดหาหนังสือหรือเครื่องเล่นสำหรับเด็กในศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.71$) และข้อ 4. ควรช่วยกันประชาสัมพันธ์บริการต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ไปยังผู้ปกครองที่ยังไม่ทราบ ($\bar{X} = 4.86$) และมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยน้อย 1 ข้อ คือ ข้อ 3. ควรมีการจัดเก็บเงินค่าบริการจากเด็กที่มาเข้าศูนย์ฯ เป็นรายวันตามกำลังของผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นกองทุนของศูนย์ฯ ($\bar{X} = 1.57$) นอกนั้นก็เหลืออีก 2 ข้อ เจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อบริการการศึกษาของระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็ก-ก่อนสร้างทุกด้านรวมกันอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.87$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน จะปรากฏผลสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการดำเนินงานของศูนย์ฯ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.93$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1. ช่วงเวลาที่ศูนย์เปิดบริการตั้งแต่ 9.00 - 15.00 น. นั้น เหมาะสมแล้ว ($\bar{X} = 3.46$) และข้อ 7. ศูนย์ฯ ควรมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.29$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง ส่วนข้อที่อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 6. เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางด้านครู หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.31$)

2.2 ด้านแนวทางในการจัดโครงการสำหรับเด็ก ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.59$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2. ควรเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาสำหรับเด็กในศูนย์ฯ ที่แตกต่างจากเด็กในโรงเรียนทั่วไป เช่น การเรียนเรื่องอันตรายภายในบริเวณแหล่งก่อสร้าง เป็นต้น ($\bar{X} = 2.64$) ส่วนข้อที่มีความ

คิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1. การสอนหนังสือแก่เด็กในศูนย์ฯ โดยให้แบบเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสมดีแล้ว ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ ข้อ 3. ควรจัดให้มีการวัดผลเด็กที่เรียนในศูนย์ฯ เพื่อสามารถเทียบความรู้ และรับประกาศนียบัตรหรือใบรับรองต่าง ๆ ได้ เช่น ประกาศนียบัตรชั้นประถมศึกษา เป็นต้น ($\bar{X} = 4.11$)

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกข้อ โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 3. ศูนย์ฯ ควรมีการจัดบันทึกสุขภาพ ซึ่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูง เด็กทุกคนที่มาเข้าศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.24$)

2.4 ด้านการให้บริการเพื่อพัฒนาชุมชน ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.14$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกข้อ โดยมีข้อเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2. การจัดฉายภาพยนตร์ให้ความรู้ต่าง ๆ ควรเน้นเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การป้องกันโรคติดต่อตามฤดูกาลต่าง ๆ เป็นต้น ($\bar{X} = 4.47$)

2.5 ด้านการสนับสนุนโครงการ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.61$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก จำนวน 2 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ข้อ 1. ควรมีการร่วมมือจัดหาหนังสือหรือเครื่องเล่นสำหรับเด็กในศูนย์ฯ และข้อ 4. ควรช่วยกันประชาสัมพันธ์บริการต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ไปยังผู้ปกครองที่ยังไม่ทราบ ($\bar{X} = 3.99$) นอกนั้นอีก 3 ข้อ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

3. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง

เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อบริการการศึกษาของโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้างทุกด้านรวมกันอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.73$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน จะปรากฏผลสรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการดำเนินงานของศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.90$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกข้อ โดยมีความคิดเห็นในข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2. เมื่อต้องย้ายสถานที่ก่อสร้างไปแห่งใหม่ ศูนย์ฯ ควรย้ายตามไปด้วย ($\bar{X} = 4.26$) รองลงมา คือ ข้อ 3. จำนวนเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ควรมีเพิ่ม ถ้าเด็กมีจำนวนมากกว่านี้ ($\bar{X} = 4.25$)

3.2 ด้านแนวทางในการจัดโครงการสำหรับเด็ก เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.68$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 1. การสอนหนังสือแก่เด็กในศูนย์ฯ โดยใช้แบบเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีความเหมาะสมดีแล้ว ($\bar{X} = 4.63$) รองลงมา คือ ข้อ 3. ควรจัดให้มีการวัดผลเด็กที่เรียนในศูนย์ฯ เพื่อสามารถเทียบความรู้และรับประกาศนียบัตรหรือใบรับรองต่าง ๆ ได้ เช่น ประกาศนียบัตรชั้นประโยคประถมศึกษา เป็นต้น ($\bar{X} = 4.50$) นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากและเห็นด้วยปานกลาง ข้อที่อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 2. ควรเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาสำหรับเด็กในศูนย์ฯ ที่แตกต่างจากเด็กในโรงเรียนทั่วไป เช่น การเรียนเรื่องอันตรายภายในบริเวณแหล่งก่อสร้าง เป็นต้น ($\bar{X} = 2.50$)

3.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก จำนวน 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2. การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ควรให้มีการเรียนประกอบการเล่น ($\bar{X} = 3.75$) นอกจากนี้อีก 1 ข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง

3.4 ด้านการให้บริการเพื่อพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อรายข้อทุกข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4. การพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็ก ไม่ควรมุ่งเฉพาะที่ตัวเด็กเท่านั้น แต่ควรให้ความรู้แก่แม่ในเรื่องการเลี้ยงดูบุตรด้วย ($\bar{X} = 4.25$)

3.5 ด้านการสนับสนุนโครงการ เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ พบว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อรายข้อในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก จำนวน 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4. ควรช่วยกันประชาสัมพันธ์บริการต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ไปยังผู้ปกครองที่ยังไม่ทราบ ($\bar{X} = 4.00$) นอกจากนี้อีก 3 ข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันทั้ง 3 ข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เจ้าหน้าที่ศูนย์ จากผลการวิจัยปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และเคยรับการศึกษาหรือเคยผ่านการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมในด้านจิตวิทยาพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็กและด้านการพัฒนาชุมชน ก่อนมาปฏิบัติงานในศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ส่วนใหญ่ทำงานมานานน้อยกว่า 1 ปี เมื่อพิจารณาในด้านคุณวุฒิและการศึกษาจะเห็นว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม แต่เมื่อพิจารณาในด้านอายุและระยะเวลาการทำงาน จะเห็นว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่วนใหญ่อายุน้อย ยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น และเพิ่งเริ่มต้นที่จะทำงาน ดังนั้นประสบการณ์ในการทำงานหรือประสบการณ์ชีวิตที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานที่ทำในฐานะเจ้าหน้าที่ศูนย์จึงอาจจะมีน้อยหรือไม่เพียงพอ ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ทุกคนต้องการที่จะได้รับการฝึกอบรมความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน

1.2 ผู้ปกครอง จากผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี ส่วนมากมีบุตร 1 - 2 คน และบุตรจะมีอายุอยู่ในช่วง 0 - 6 ปี เป็นส่วนใหญ่ เมื่อพิจารณาในด้านอายุกับจำนวนบุตรจะเห็นว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่อายุน้อยและเพิ่งเริ่มต้นการมีบุตร และบุตรส่วนใหญ่ยังเป็นเด็กเล็กอยู่

เมื่อมาพิจารณาในด้านการศึกษาและรายได้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เคยเรียนหนังสือและจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 และมีรายได้ของครอบครัวต่อ 1 วันอยู่ในเกณฑ์ระหว่าง 71 - 90 บาท เป็นส่วนใหญ่ จะเห็นว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่รู้หนังสือและมีรายได้อยู่ในเกณฑ์ใกล้เคียงหรือสูงกว่าอัตราขั้นต่ำที่ทางราชการกำหนด (ในขณะที่ทำการศึกษานี้อัตราค่าแรงงานขั้นต่ำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ในเกณฑ์ 78 บาท ต่อ 1 วัน) ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ใกล้เคียงกับผลจากการวิจัยของ นภัท ศิริสัมพันธ์ (Napat Sirisambhand n.d. : 14) ที่พบว่า คนงานที่ชำนาญแล้วและกึ่งชำนาญจะได้ค่าแรงอยู่ในช่วงระหว่าง 61 - 100 บาท

ผลของการวิจัยยังพบต่อไปอีกว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีภูมิสำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาชีพในภูมิสำเนาเดิม คือ เกษตรกรรม และเหตุผลที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร ก็คือ เกษตรกรรมไม่ได้ผล ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ตรงกับผลการวิจัยของ นภัท ศิริสัมพันธ์ (Napat Sirisambhand n.d. : 12) ซึ่งได้ทำการวิจัยไว้ในปี ค.ศ. 1986 ทำให้เห็นว่า แม้เวลาจะผ่านไปหลายปีแล้วก็ตาม สาเหตุสำคัญของการอพยพย้ายถิ่นของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงเหมือนเดิม

1.3 เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง จากผลของการวิจัยปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานเป็นผู้จัดการหรือรองผู้จัดการและผู้จัดการและผู้ควบคุมงาน เมื่อพิจารณาในด้านอายุ การศึกษา และตำแหน่งงาน จะเห็นว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง มีประสบการณ์ชีวิตมากพอควร และอยู่ในตำแหน่งงานที่จะต้องเป็นผู้ควบคุมดูแลงานโดยตรง และผลจากการวิจัยยังพบว่า บริษัทก่อสร้างเป็นผู้ไปติดต่อให้มูลนิธิสร้างสรรค์-เด็กมาเปิดศูนย์ฯ ในแหล่งก่อสร้างเอง ไม่ว่าจะที่ผ่านมาจะเคยมีศูนย์เด็กก่อสร้างของมูลนิธิฯ มาเปิดในแหล่งก่อสร้างหรือไม่ก็ตาม

2. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ต่อบริการการศึกษาในระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วจะเห็นว่า บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัยจะขอแยกกล่าวเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการดำเนินงานของศูนย์ฯ

จากการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกกลุ่ม และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด 2 ข้อ คือ ข้อ 3. จำนวนเจ้าหน้าที่ศูนย์ ควรมีเพิ่มถ้าเด็กมีจำนวนมากกว่านี้ และ ข้อ 4. สถานที่ตั้งศูนย์ฯ ควรขยายได้ถ้าจำนวนเด็กเพิ่มขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ศูนย์เป็นผู้ดูแลและจัดกิจกรรมทุกอย่างในศูนย์ฯ ดังนั้นจึงมองเห็นปัญหาความไม่สัมพันธ์กันระหว่างจำนวนเด็กกับจำนวนเจ้าหน้าที่ที่จะดูแลเด็กและขนาดของสถานที่

ในกลุ่มผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อ 6. เจ้าหน้าที่ของศูนย์ควรเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางด้านครู หรือสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เป็นต้น การที่ผู้ปกครองมีความเห็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มผู้ปกครองในการวิจัยครั้งนี้ส่วนมากเป็นผู้ที่เคยเรียนหนังสือ ดังนั้นจึงเคยมีประสบการณ์ว่า ครู (เจ้าหน้าที่ศูนย์) จะต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาทางด้านนี้

เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อ 2. เมื่อต้องย้ายสถานที่ก่อสร้างไปแห่งใหม่ ศูนย์ฯ ควรย้ายตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างส่วนใหญ่ อยู่ในวัยที่มีครอบครัวเป็นหลักฐานแล้ว และบางรายก็อาจจะเคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตรของตนเอง จึงเข้าใจในผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก ถ้ามีเหตุจะต้องย้ายตามบิดามารดาไป นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง

ยังมีความเห็นตรงกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ว่า ควรเพิ่มเติมถ้าเด็กมีจำนวนมากกว่านี้ ในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมบริการของศูนย์ฯ ผู้วิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ดูแลเด็กด้วย

2.2 ด้านแนวทางในการจัดโครงการสำหรับเด็ก

จากการวิจัยพบว่า ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์มีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดข้อ 2. ควรเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาสำหรับเด็กในศูนย์ฯ ที่แตกต่างจากเด็กในโรงเรียนทั่วไป เช่น การเรียนเรื่องอันตรายในบริเวณแหล่งก่อสร้าง เป็นต้น ในขณะที่ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อข้อนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดและกลับไปมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด และเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อ 1. การสอนหนังสือแก่เด็กในศูนย์ฯ โดยใช้แบบเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการมีความเหมาะสมแล้ว ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ กับกลุ่มของผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ทั้ง 2 ฝ่าย มองเห็นประโยชน์จากการที่จัดตั้งศูนย์ฯ ในแหล่งก่อสร้างในแง่การให้การศึกษาแก่เด็กต่างกัน โดยที่กลุ่มผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างอาจเห็นว่า การจัดตั้งศูนย์ฯ ก็คือ การจัดตั้งโรงเรียนนั่นเอง และจากประสบการณ์ที่ทั้งผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างเคยเรียนหนังสือในโรงเรียนทั่วไปมาก่อน ซึ่งไม่เคยมีการจัดสอนวิชาเฉพาะเช่นนี้ จึงทำให้ทั้ง 2 กลุ่มนี้ ให้ความสำคัญต่อเรื่องนี้น้อยกว่าเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ซึ่งทราบวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ฯ ว่าต่างจากโรงเรียนทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับผลจากรายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา - แห่งชาติ (2522 : 35 - 36) ซึ่งได้วิจัยกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานราชการในรูปแบบศูนย์ฯ และสถานรับเลี้ยงเด็กจัดให้เด็ก ใน 1 สัปดาห์ ปรากฏว่า กิจกรรมที่ศูนย์ฯ จัดให้เด็กมากกว่ากิจกรรมอื่น คือ การเรียนหนังสือ ซึ่งในรายงานการวิจัยกล่าวว่า อาจจะเป็นเพราะต้องการสนองความต้องการของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าศูนย์ฯ แล้ว ย่อมต้องการให้เด็กได้อ่านออกเขียนได้ด้วย แต่อย่างไรก็ดี ทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นตรงกันในข้อ 3. ว่า ควรจัดให้มีการวัดผลเด็กที่เรียนในศูนย์ฯ เพื่อสามารถเทียบความรู้และรับประกาศนียบัตรหรือใบรับรองต่าง ๆ ได้ เช่น ประกาศนียบัตรชั้นประโยคประถมศึกษา เป็นต้น และจากข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของศูนย์ฯ ผู้วิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะให้มีการจัดทดสอบระดับสติปัญญาหรือระดับความรู้ของเด็กในศูนย์ฯ เช่นกัน

2.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก

จากการวิจัยพบว่า ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ความคิดเห็นรายข้อทุกข้อของประชากร

ทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกข้อแสดงว่า ทั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ทุกฝ่ายต่างมีความเข้าใจในเรื่องนี้ตรงกันว่า เด็กชอบเล่น และไม่ชอบเล่นคนเดียว (บุญเขียน ประกอบแสง 2528 : 16) การไปโรงเรียนจะเป็นการให้โอกาสเด็กที่จะเล่นกับเพื่อน และจากข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของศูนย์ฯ ผู้วิจัยพบว่า มีความเห็นจากประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ว่าเครื่องเล่นเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ

2.4 ด้านการให้บริการเพื่อพัฒนาชุมชน

จากการวิจัยพบว่าประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก และเมื่อนิยามารายข้อปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์มีความคิดเห็นตรงกับเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้าง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด ในข้อ 4. การพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็ก ไม่ควรมุ่งเฉพาะที่ตัวเด็กเท่านั้น แต่ควรให้ความรู้แก่แม่ในเรื่องเลี้ยงดูบุตรด้วย นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ศูนย์ยังมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด อีก 1 ข้อ คือ ข้อ 1. ควรจัดให้มีที่อ่านหนังสือภายในศูนย์เพื่อบริการสำหรับคนทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า มารดาเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะเลี้ยงดูบุตรและดูแลครอบครัว และจากการสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่งก่อสร้าง ผู้วิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญลำดับที่ 2 และ 1 ตามความเห็นของประชากรทั้ง 2 กลุ่มนี้ตามลำดับ

ส่วนผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อ 2. การจัดฉายภาพยนตร์ให้ความรู้ต่างๆ ควรเน้นเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น การป้องกันโรคติดต่อตามฤดูกาลต่าง ๆ เป็นต้น เหตุที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่งก่อสร้างในเรื่องเด็ก เห็นว่า ปัญหาของเด็กในด้านโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ เช่น โรคหัด ท้องเสีย เป็นปัญหาสำคัญอันดับ 1 ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีความต้องการที่จะรับทราบวิธีการป้องกันโรค และจากข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานของศูนย์ฯ ผู้วิจัยพบว่า มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มบริการตรวจสุขภาพ โดยออกตรวจตามบ้านด้วย ไม่เพียงแต่จัดตรวจที่ศูนย์ฯ และควรมีการให้ความรู้ในเรื่องการใช้ยาและการปฐมพยาบาล

2.5 ด้านการสนับสนุนโครงการ

จากการวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์และผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก ส่วนเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง และเมื่อนิยามารายข้อปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์และผู้ปกครองมีความคิดเห็นตรงกันและอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยมากตามลำดับ คือ ข้อ 1. ควรมี

การร่วมมือกันจัดหาหนังสือ หรือเครื่องเล่นสำหรับเด็กในศูนย์ฯ และข้อ 4. ควรช่วยกันประชาสัมพันธ์บริการต่างๆ ของศูนย์ฯ ไปยังผู้ปกครองที่ยังไม่ทราบ ซึ่งในข้อ 4. นี้ เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างก็มีความคิดเห็นต่อข้อนี้ อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นเดียวกัน แต่สำหรับข้อ 1. เห็นด้วยปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความเห็นว่า ทางบริษัทก่อสร้างได้สนับสนุนงานของศูนย์ฯ โดยการจัดหาสถานที่และจัดสร้างโรงเรียน รวมทั้งอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ แล้ว ทั้งยังได้อำนวยความสะดวกในเรื่องน้ำประปาและไฟฟ้าที่จะใช้ในศูนย์ฯ ด้วย รวมทั้งการให้บริการเรื่องรถที่จะพาเด็ก ๆ ไปทัศนศึกษาออกสถานที่

แต่อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างตรงกันและอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลางในข้อ 3. ควรมีการจัดเก็บเงินค่าบริการจากเด็กที่มาเข้าศูนย์ฯ เป็นรายวันตามกำลังของผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นกองทุนของศูนย์ฯ แสดงว่า ทั้งผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างไม่คัดค้าน ถ้าจะมีการจัดเก็บเงินค่าบริการจากเด็กที่มาเข้าศูนย์ฯ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ มีความคิดเห็นต่อข้อนี้อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยน้อย ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ อาจยึดหลักการทำงานในการให้บริการของศูนย์ฯ เป็นแบบให้เปล่าไม่คิดมูลค่า เพราะได้เงินทุนมาจากการบริจาค ซึ่งจากการวิจัยของ นภัท ศิริสัมพันธ์ (Napat Sirisamphand n.d. : 20 - 21) ซึ่งได้ศึกษาศูนย์เด็กเล็กเคลื่อนที่ของมูลนิธิเด็ก 2 แห่ง พบว่า ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ มีปัญหาในเรื่องการยอมรับของคนงานก่อสร้างและเจ้าหน้าที่ของบริษัทก่อสร้าง นอกจากนี้ยังพบปัญหาในเรื่องการเงินอีกด้วย เพราะมูลนิธิฯ ดำเนินโครงการโดยใช้เงินที่ได้รับจากการบริจาคจากทั้งในและนอกประเทศ ดังนั้นถ้าช่วงใดมีปัญหาเรื่องเงิน การดำเนินงานก็จะหยุดชะงัก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสวัสดิการและค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้วย (Napat Sirisamphand n.d. : 22) ดังนั้นศูนย์เด็กก่อสร้างควรจะมีกองทุนเป็นของตนเอง เพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉิน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้อง

1.1 จากการที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ของแหล่งก่อสร้างมีความคิดเห็นต่อบริการการศึกษาออกระบบโรงเรียนที่จัดในศูนย์เด็กก่อสร้าง โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากทุกด้าน ทำให้เห็นว่า การจัดตั้งศูนย์เด็กก่อสร้างในลักษณะนี้เป็นที่ยอมรับและได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่าย โดยที่ถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะมีลักษณะเป็นกรณีศึกษาก็ตาม ดังนั้นจึงควรจะมีการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวในเรื่องนี้ โดยช่วยกันเผยแพร่การดำเนินงานของศูนย์ฯ ไปยังบริษัทก่อสร้างอื่น ๆ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น

1.2 เป็นที่สังเกตได้ว่า บริษัทก่อสร้างในการวิจัยครั้งนี้เป็นบริษัทที่รับงานก่อสร้างขนาดใหญ่ ดังนั้นจึงต้องใช้เงินทุนสูงมีคนงานมาก และใช้เวลาในการก่อสร้างยาวนาน ซึ่งเป็นลักษณะที่เอื้อต่อการจัดตั้งศูนย์ฯ ขึ้นภายในแหล่งก่อสร้าง ทั้งยังเป็นบริษัทที่เคยอนุญาตให้มีการจัดตั้งศูนย์ฯ มาก่อน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่อยู่ในแหล่งก่อสร้างก็ให้การสนับสนุนด้วยดี ดังนั้นน่าจะจะได้มีการศึกษาหาแนวทางให้บริษัทเหล่านั้นเข้ามามีส่วนในการจัดตั้งหรือมีส่วนในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เช่น สนับสนุนให้บริษัทจัดตั้งกองทุนศูนย์เด็กก่อสร้างเพื่อเป็นสวัสดิการแก่กรรมกรก่อสร้างและครอบครัว เป็นต้น

1.3 บุคคลสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ก็คือ เจ้าหน้าที่ศูนย์ที่จะต้องเข้าไปตามแหล่งก่อสร้างต่าง ๆ ถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะไม่ได้ครอบคลุมในเรื่องสวัสดิการในการทำงานหรือค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่ศูนย์ก็ตาม แต่ผลจากการวิจัยที่ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ศูนย์ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนี้มานานน้อยกว่า 1 ปี นานที่สุด 1 - 3 ปี ในขณะที่โครงการนี้ดำเนินงานมานานกว่า 10 ปี ทำให้สามารถมองเห็นถึงปัญหาเรื่องบุคลากรของโครงการได้ว่า มีการเข้า - ออกอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งผลของการวิจัยที่พบว่า มีความต้องการให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ศูนย์ ดังนั้นทางมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กจึงควรให้ความสำคัญต่อเรื่องนี้ด้วย

1.4 หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่ให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ ควรจะเข้ามาช่วยให้บริการแก่ชุมชนก่อสร้างร่วมกับมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กด้วย เพราะจากผลการวิจัยพบว่า บริการที่เป็นที่ต้องการของชุมชนก่อสร้างมีหลายลักษณะ ดังนั้นในการให้บริการจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรจากหลาย ๆ ฝ่ายมาร่วมดำเนินการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะได้มีการศึกษาในลักษณะเดียวกันนี้กับศูนย์เด็กก่อสร้างที่จะมีการจัดตั้งตามแหล่งก่อสร้างอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรจะได้มีการศึกษาแนวทางในการดำเนินงานศูนย์เด็กก่อสร้างจากบุคคลกลุ่มอื่น ๆ เช่น เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการ อาทิจำหน่ายจากกรมการพัฒนาชุมชนหรือจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน ฯลฯ และเจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชนอื่น ๆ ที่มีส่วนในการให้บริการแก่เด็กที่อยู่นอกระบบโรงเรียนหรือเด็กด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ